

II. KÖZLEMÉNY

NYOLCADIK FEJEZET

Dorottya révbe ér

Meglepő, hogy manapság milyen csekély érdeklődést tanúsít a sajtó a juhok iránt. A rendkívüli atlétikai teljesítményt, melyet Dorottya Pelinkáné magasba repítésével ért el, a helyi újság említésre sem méltatta. **Megbokrosodott birka támadt egy idős asszonyra** – hangzott a főcím, és a rövid cikkecske is alig tartalmazott bővebb információt. Pelinkáné erősen fontolgatta, hogy levelet ír a szerkesztőségnek, és rámutat a kurta tudósítás alapvető fogyatékoságaira. De aztán arra gondolt: félig mégiscsak igaz, amit a cikk állít, hiszen soha életében nem érezte magát ilyen idősnek.

Zdeněk segített az igazgatónak, a mentőautó sofőrjének meg néhány tanulóknak, hogy Pelinkánét föltegyék a mentőautóra, és csak azután tért vissza a foci pályára. Addigra azonban nemcsak Dorottyanak veszett nyoma végképp, hanem a meghüléses idős polgár rendelte húsnak, sőt Zdeněk kerékpárjának is. Az utóbbira Pelinkáné egyik nebulója pattant föl, hogy kerüljön egyet a városban, és hazanyargaljon ebédelni. A bernáthegyi is eltűnt. Zdeněk gyilkos kedvében volt. – De a birka legalább még életben van – dűnnyögte, gyalogosan eredve útnak –, míg el nem kapom a gramancát.

– A mi Karelunknak alighanem barátnője van – mondta Boháčekné a férjének. – Mostanában színét se látjuk. És tudod-e, miért? – Válaszra sem várva folytatta. – Květákné a szomszédból azt mondja, hogy ő látta Karlíkot. Minden este egy kislánynyal sétál, egy hatalmas dán dog társaságában.

– Kíváncsi vagyok, honnét csórta a kutyát – szólalt meg Karel bátyja.

– Nincs is barátnőm – mondta Karel, és vörös lett, mint a rák.

– Nincsen abban, fiam, semmi rossz, ha barátnője van az embernek – mondta az apja. – Ha tudni akarod, hajdanában nekem is volt barátnőm. Kár, hogy nem maradt annyiban a dolog – tette hozzá, és az asszonyra kacintott.

– Biztosan vak a csaj – jegyezte meg Václav. – Izé... Karel csaja, nem a te öreg barátnőd, apa.

– Pont ezért sétálnak este – mondta Boháček úr.

– Aha – mondta Václav. – Nyilván vakvezető kutya az a dán dog. – Karel bátyja és apja percekig kuncogott, kacsingatott és élcelődött Karel rovására, míg Boháčekné a torkukra nem forrasztotta a szót, és erélyesen rájuk nem parancsolt, hogy moso-

gassanak el. Eltávolítva kettejüket az útból, Boháčekné megveregette az egyik szék támláját, így buzdítva Karel, hogy csücsüljön le.

– Ki az a kislány, kicsikém? – kérdezte gyengéden. – Édesanyádnak igazán eláruhatszod.

– Mit áruljak el édesanyámnak? – kérdezte Karel.

– Ó, az én kicsikém megint elpirult! Milyen jól áll a szőke hajadhoz meg a szep-lőidhez! – Boháčekné átkarolta a kisfiát. – Ajaj! Az első szerelem! Előbb-utóbb el kellett, hogy érjen téged is – mondta mosolyogva. – Látom, csodákat művel az étvá-gyaddal! Összeszámoltam: a múlt héten tizenhárom kiló kenyér fogyott el.

– Nem Pelinkáné volt a hibás, anya. Nem hiszem, hogy ki akarta törni a bokáját. Semmi értelme, hogy megint írj az igazgatónak. Vodička atya csak addig helyettesíti a tanárnőt, amíg legalább mankóval nem tud járni – mondta Vendulka. – De erről nem a tisztelendő úr tehet.

– Értem én, Vendulka. De leszel szíves megengedni, hogy megkérdezzem: az a nőszemély miért birkákat teregetett a sportpályán, amikor az iskolában lett volna a helye? Azért fizetik, hogy az iskolában tanítsa a gyerekeket!

– Szerintem tök mindegy – szólalt meg Hrdlička úrban a józan paraszti ész. – Könnyebb megnevelni egy csapat birkát, mint a mai srácokat. Rettentően lezüllött az iskola azóta, hogy te meg én odajártunk, Donatella.

– Márpedig én írok a minisztériumba – csattant föl Hrdličkáné. – Nekik is okvetlenül tudniuk kell róla, mi folyik itt. Ne hidd, Vendulka, hogy nem tudom, hogy találkozgatsz azzal a rémes Boháček-fíúval. Ha az anyja még egyszer rám vigyorog a Megaszatócsban, én nem is tudom, mit csinálok! Mostanában örökösen egymásba botlunk a kenyeres polcnál. Beszélük, hogy a múlt héten együtt láttak benneteket valamelyik este, pónilovon lovagoltatok, de hogy miből telik Boháčekéknak pónilóra, mikor az egész városnak tartoznak, és a férfi munkanélküli segélyéből élnek, arról sejtelmem sincs. Nagy ívben kerüld el azt a fiút, Vendulka. Megértetted?

– Meg, anya – mondta Vendulka.

– No, add csak ide, csillagom, az írómappámat, és melegítsd meg a bablevest!

Micsoda boldogság, hogy végre menedéket találtak Dorottyának – nem messze az országúttól, a fenyves mélyén! Látó- és hallótávolságban nincs más élőlény, csak egy zajos szarkacsalád, néhány nyúl, meg Karolina Apolínová. Dorottya egyikőjük iránt sem tanúsított különösebb érdeklődést. Az elmúlt napok izgalmai után megnőtt előtte a magány, a béke és a nyugalom becse.

Dorottyát úgyszólván gyerekjáték volt észrevétlenül új otthonába juttatni. Vendulka és Karel ugyanúgy élvezte a békét és nyugalmat, mint a birka.

Csak egyetlen lakóház mellett kellett elhaladniuk; az épületben Karolina Apolínová lakott. A Színházi Társulat elnöke azóta élt egyedül, mióta Apolín úr néhány éve bedobta a törülközőt. Ha csakugyan „színház az egész világ”, miként a neje hajtogatta, akkor ő inkább máshol óhajtott gyönyörködni az előadásban.

– Anyukám szerint hiányzik egy kereke a spinének – suttogta Vendulka, amikor Dorottyával elhaladtak Karolina háza mellett. – Be is jelentette a hatóságoknak. Szerinte diliházban volna a helye.

– Anyádnak? – kérdezte Karel.

– Ott van, ni! – suttogta Vendulka, és előre mutatott. – Szerinted mit csinál?

Karolina annyira beletemetkezett a munkájába, hogy se Vendulkát, se Karel, se Dorottyát nem vette észre. Egy óriási platánfa árnyékában térdelt egy régi szőnyegen. Elmélyülten kaparászta késével a szőnyeget, mintha krumplit vagy sárgarépát pucolna.

– Megmondom anyukámnak, hogy a spinének milyen súlyos az állapota – mondta Vendulka. – Jó, ha tudja, mielőtt megírja a következő levelét.

– Beee – vetette közbe Dorottya kissé lehangoltan.

– Gondoltam, benézek, nem jött-e vissza – mondta Zdeněk Vendelín Smrčká-nak.

Zdeněk érkezése váratlanul érte Vendelínt, és egy dermesztő pillanatig azt hitte, a fiú a megboldogult Havlíková néniire céloz. – Kicsoda? Kicsoda nem jött-e vissza?

– A birka – mondta Zdeněk. – Nem került elő?

– Ejnye, fiatalember! – mondta a férjéhez csatlakozó Mária. – Ilyen öreg birkát nem szabad hibáztatni. A férjem ugyebár megbízta, hogy szépen, emberségesen segítse át a birkát a másvilágra. Maga viszont hagyta elveszni. Nagyon remélem, nem gyűlik meg a bajunk az Állatvédő Egyesülettel. Szegény jószág jobb sorsra volna érdemes. A történetekért egyáltalán nem vagyunk felelősek.

– Nem hát – szólalt meg Pepík.

– Gondoltam, hátha visszajött – bökte ki Zdeněk.

– Nem postagalamb! – mondta Vendelín élesen.

– Nem ám, nem postagalamb – mondta Pepík. – Inkább döglött kacsa. Ki is tömheted. Szólj, ha elkaptad, Zdeněk! Megígérted!

– Nem szép dolog így beszélni, Pepíček – mondta Mária.

– Nem érünk rá egész nap itt ácsorogni – mondta Vendelín. – Legjobb lesz, ha te is segítesz pakolni. Holnap jönnek a kőművesek, lebontják az öreg házat.

– Ne haragudjon, Smrčka úr – szólalt meg Zdeněk –, de muszáj bemennem a zsernyákokhoz... izé, a rendőrségre. Állítólag megtalálták a bringámat, és házhoz kell szállítanom még néhány kiló húst is. – Sarkon fordult, és átvágott a néhai Havlíková néni kertjén, letördelt és szétaposott kaméliák, rododendronok és magnóliák között.

– És keresse meg azt a birkát, fiatalember! – kiáltott utána Mária. – Még rágondolni is rossz, hogy kétségbeesetten és magányosan bolyong a nagyvilágban, tudom is én, hol.

– Talán már el is gázolta egy birkás autó – vihogott Pepík. – Az kéne neki.

– Milyen jól nevelt fiú – mondta Mária Vendelínnek és Pepíknek, amint Zdeněk fölkapaszkodott a haverja furgonjára, és befészkelődött a két fiatal vadászkapó,

Raszputyin és Berlioz közé. – Szomorú, hogy manapság alig akad párja. – A fiacskájára pillantott. – Hallom, Zdeněk mamáját „Az Év Anyukája” címre jelölték, valószínűleg el is fogja nyerni. Nyilván könnyebben viseli majd szegény asszony a köszvényt. Oda van az egy szem fiacskájáért, de nem is csoda. Melyik anya ne volna oda egy ilyen szép göndör hajú gyerekért! – mondta Mária, de Vendelín már nem figyelt rá. A ház lebontásának gondja foglalkoztatta. Pepík sem figyelt az anyjára. Lehet, hogy a birka nem postagalamb, bár az olyan birkánál, mint Dorottyá, sosem tudhatja az ember. Pepík tüzetesen átkutatta a boldogult néni kertjének viharvert bokrait, majd a biztonság kedvéért a szomszédos kertetet is. Biztos, ami biztos.

Dorottyának azonban nyoma veszett.

A következő néhány napban Vendulka és Karel régi léceket meg deszkákat gyűjtött. – Mért nem lopsz a fatelepről, amennyi kell? – kérdezte Vendulka Kareltől. – Az lenne a legegyszerűbb. Nincs is messze. Ezeket a léceket apu azért rakta félre, hogy salátás ládát eskábáljon belőlük. Tuti, hogy hiányzik majd neki. Nagyon nem szeretnék a közelében lenni, mikor észreveszi, hogy eltűntek. Pár lécet Havlíková néni udvaráról is szereztem. Vendelín lebontatja a néni házát. Borzasztó!

Az alkonyi szürkületben szinte szálanként cipelték föl a léceket a dombra. – El akartam kérni Janótól az új bringáját – mondta Karel –, de az apja megígértette vele, hogy soha egy pillanatra le nem veszi róla a szemét. Mert könnyen megfújják az ember bringáját. Pedig az egész szajrét rákötözhattük volna, és akkor egykettőre végzünk.

– Janónak nincs is bringája – mondta Vendulka. – A szüleinek nem telik rá.

– Dehogy nincs! Múlt héten kapta – mondta Karel. – Aznap, amikor Pelinkáné kitörte a bokáját. Használtan vették, az apja meg szépen átfestette.

Meglehetősen szedett-vedettre sikeredett a Dorottyá számára egybetákolni. Nagy hasznát vették három fenyőfának, melyek pechjükre túlságosan közel nőttek egymáshoz, továbbá az összegyűjtött léceknek és deszkáknak, no meg egy rozsdás vaslemeznek, melyet a Huzsedári Szent Huzsedom templom tetejéről sodort le a szél, de Vodička atya nem bírta visszaszögelni. Dorottyát hozzáláncolták az egyik fához. Alatta vastag, száraz tűlevélalom, körötte és fölötte a lécek, deszkák meg a vaslemez kínálta biztonság. Dorottyá elkezdhetette hát békés nyugdíjas életét, azzal a kecsegtető távlatlaltal, hogy mindennap megkapja a tejbe áztatott kenyérkéjét.

Nagy kő esett le Vendulka és Karel szívéről. Karel leheveredett a tűlevelekre, és megszólalt: – Remélem, Havlíková néni odafönt van, lenéz ránk, és rettentő hálás azért, amit a birkájáért tettünk.

– Nincs odafönt – mondta Vendulka határozottan.

– Azt mondta, hogy oda megy – mondta Karel. – A nyakam rá, hogy ott is van. És tuti, hogy hálás.

– Márpedig nincs fönt – ismételte meg Vendulka. – Megkérdeztem anyukámat.

– Aha, szóval anyukád újabban fölcsapott jóistennek – pimaszkodott Karel.

– Ő igenis tudja az ilyesmit – erősködött Vendulka.

– Hát persze. A te anyukád azt képzeli, hogy ő mindent tud. Pedig gőze sincs, honnan került ide ez a rengeteg lécs – bökött Karel a birkaól felé.

– Figyusz! – mondta Vendulka. Nem volt hajlandó fölhergelődni Karel szavain. – Lehet, hogy Havlíková néni még csak a másvilág tornácán jár, félúton a mennyország felé. Ő huszita volt, és azok nem mennek egyenesen a mennyországba, mint mi. Mert nem eresztik be őket. Vodička atya szerint még azokat se eresztik be, akik nagyon jók voltak. Először osztályozzák őket a másvilág tornácán. Néhányat továbbküldenek a mennyországba, de csak akkor, ha kitöltenek egy pár kérdőívet, és megvárják, míg rájuk kerül a sor.

– Anyukád persze ebben is szakértő. Tán írt is erről a pápának? – gúnyolódott Karel.

– Mindegy, hol van a néni – mondta Vendulka, és elengedte Karel megjegyzését a füle mellett –, tuti, hogy hálás lesz. A helyében én biztosan hálás volnék, mert mi ketten mindent megtettünk Dorottyáért, amit csak lehetett. Gyerünk, nem lebzselhetünk itt örökké. Dorottya miatt annyira megváltozott az életem, hogy nem győzöm inni a levét. Az összes régi barátomat elveszítem.

– Le a kalappal a birka előtt! – mondta Karel. – Ezerszer inkább szívok egy levegőt Dorottyával, mint akármelyik barátoddal. Indulás! – Fölpillantott a fák közt az égre. – Mindjárt elered az eső.

(Folytatjuk)

